СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 31. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 7. лютого, 1929. VOL XXXVII. No. 31. Jersey City, N. J., Thursday, February 7, 1929. THREE CENTS.

СЕНАТ УХВАЛЮЄ БУДОВУ 15 КРУЖЛЯКІВ

АЛЕ НА ПРОТЯЗІ ТРОХ ЛІТ. КУЛИДЖ НЕ ЗАЛОЖИТЬ ВЕТА. СЕСІЯ БУЛА БУРЛИВА.

ВАШИНГТОН, 6. лютого. — Остаточно перейшов закон про будову 15 воєнних кружляків. За ухвалою такого закона заявилося 68 сенаторів, а проти 12. Заразом ухвалено, що ті кружляки мають бути побудовані в 1929, 1930 і 1931 роках. Кошти будови одного кружляка не мають перевисшати суми $17,000,000.

Президент Кулидж противний назначенню речинця для будови кружляків, але по всякій правдоподібности не заложить вета проти ухваленого закона.

Сенатори хотіли ще наклонити уряд у справі роспочаття пертрактацій з Англією щодо обмеження розбудови фльоти, але більшість була проти таких пертрактацій.

Сенатор Гефлин противився тому, щоби підчас богослужень вивішувано на кораблях хрест понад американським прапором. Гефлин твердив, що це папський прапор. Сенатор Брус подав, що це говорить з Гефлина Ку Клакс Клен.

ГОКС ПЕРЕЛЕТІВ КОНТИНЕНТ.

ОСЯГНУВ РЕКОРД. ПОБИВ РЕКОРД ГЕБЛЯ. ЛЕТІВ СЕРЕД МРАКИ, ЧАСАМИ НАОСЛІП.

РУЗВЕЛТ ФИЛД, Лонг Айленд, 6. лютого. — Капітан Френк Гокс осягнув летунський рекорд, перелетівши американський континент від Тихого океану до Атлантійського на протязі 18 годин і 21 мінут. В той спосіб поліпшив він рекорд Артура Гебля й Герри Тукера на 37 мінут.

Гокс це старий і досвідчений летун. Підчас лету доводилося йому підноситись до 14,000 стіп висоти, щоб оминути бурю. Довгий час не міг він зорієнтуватися, куди саме летить.

БАНКИ РОСТУТЬ.

НЮ ЙОРК, 6. лютого. — В скорому часі буде відчинений новий Вол Стріт банк, який вже з самого початку буде мати капітал на суму $55,000,000. Кажуть, що це перший раз в історії банків приходиться занотувати того рода новий банк з таким великим закладовим капіталом. Одним з головних ініціяторів того банку є Джан Ряскоб, голова Демократичного Народного Комітету.

$2,000,000 В ДАРІ НА ШПИТАЛЬ.

ЦЕ ДАР БАНКИРА ДЖ. П. МОРГАНА, ЩО ВИЇХАВ ДО ЕВРОПИ ЯК РЕПАРАЦІЙНИЙ ЕКСПЕРТ.

НЮ ЙОРК, 6. лютого. — Нюйорський шпиталь одержав від банкової фірми міліонера Моргана „чистий „дід" на дві реальности, яких вартість означена сумою $2,000,000.

Близчих інформацій щодо цього дарунку не подано.

ЛИНДБЕРГ У МАНАГВІ.

ЗА 6 ГОДИН І 35 МІНУТ ПЕРЕЛЕТІВ 500 МИЛЬ.

МАНАГВА, Нікарагва, 6. лютого. — Полковник Линдберг, везучи почту з Міямі до Панами, перервав тут дорогу, щоби набрати газоліни.

Багато народа витало воздушного героя, що пробиває тепер шлях для сталої воздушної комунікації між Злученими Державами і Латинською Америкою.

ДОСЛІДЖУЮТЬ СУБМАРИНИ.

НУРЦІ ДІСТАЮТЬСЯ ДО НУТРА СУБМАРИНИ І ВИПЛИВАЮТЬ ВЛАСНИМИ СИЛАМИ.

З КОРАБЛЯ МАЛЛАРД, Флорида, 6. лютого. — З субмариною С:4 пороблено далекосяглі досліди, які являються свого рода сензацією. Субмарина С:4 це та сама, в якій знайшло смерть 40 моряків, котрих не вдалося виратувати, коли вона пішла на дно.

Двох нурців пірнуло під воду і дісталося через отвір на покладі до середини субмарини, що лежала на дні моря. Оба вони були заосмотрені в маски з киснем. За якийсь час нурці вийшли з субмарини і виплили на поверхню моря.

НЕЗДОРОВИЙ РЕСТОРАН.

І ТО В ПАЛАТІ ПОСЛІВ У ВАШИНГТОНІ.

ВАШИНГТОН, 6. лютого. — Предсідатель Палати Послів Лонгворт зарядив замкнення ресторану, що знаходиться в будинку Палати Послів. Сталося це за вказівкою лікаря, котрий ствердив, що санітарні відносини в ресторані невідповідні.

Заряд ресторану поробив уже зміни. Сендвічі будуть подавати в завиненім папері, а каву з паперових, все свіжих чашок.

ЗАМКНУЛИ БАНК.

БУКГЕННОН, Вест Верджінія, 6. лютого. — Стейтові банкові екзамінатори провірювали діловодство Ди Піплс Бенк ов Вест Верджинія і знайшли дефіцит на суму $172,000.

Виявилося, що гроші ті спроневірив касієр. Банк замкнено.

ПІМСТА ФАШИСТІВ.

НЮ ЙОРК, 6. лютого. — Якісь невідомі злочинці вдерлися нічю до друкарні італійської протифашистівської газети „Іль Ново Мондо" і понищили там лінотайпи. Догадуються, що це робота нюйорських фашистів.

ЯК ПРИКРАШУВАТИ ДОМИ.

НЕ ТРЕБА НА ЦЕ СОТОК НІ ТИСЯЧІВ ДОЛЯРІВ, А ВИСТАРЧАТЬ ЦЕНТИ.

НЮАРК, Ню Джерзи, 6. лютого. — Нюарський Музей виставляє 70 артикулів, з яких кождий являється артистичною прикрасою, а не коштує більше як 50 центів. Артикули призначені для прикрас мешкальних кімнат.

РАДИКАЛЬНИЙ СУФРАГАН, ЛЬОЯЛІЗМУ БАЛАГАН.

Колись радикальний дуб і соціялістичний стовп, відтак сміливий американсько-доляровий аргонавт, а тепер „радикальний суфраган" з „Нової Зорі" дуже образився, що українські часописи віддалися на його інтерви з польським журналістом, в котрім він сказав, що УХО і він сам в своїй особі є льояльні до Польщі. Образився на це і страшно наїжився преподобний радикал в клерикальних ризах та давай плести кошалки опалки на тему значіння слова „льояльний". Зачав від царя Гороха, від Франції і Англії, тільки не сказав сердешний одного, а саме, що слово льояльний має у нас і взагалі в сьогодняшньому політичному розумінні тільки одно одиноке значіння. Яке? Якраз те, про котре думає і яке відчуває радикальний суфраган і його УХО-ацька компанія. Це його кілку розуміння, яким він потрафить все розімкнути. Пощо отже вводити балаган у фільольогію та осмішуватися менторством, мовляв, ніхто поза суфраганом не розуміє чужих слів? „Льояльізму" балаган служить тут як параван, щоб сховався суфраган — і більш нічого.

ШЛЮБ БЕЗ МОЛОДОЇ.

В англійськім місті Гуль стався рідкий випадок: Оце молодий забув привести до шлюбу молоду. У церкві, що ціла була замаєна квітками, чекали вже гості — і вже навіть нерешітувати почали, що молода мабуть роздумалася — коли це молодий нагло почухався в голову, вилетів, як опарений з костела, сів до самоходу і пігнав вулицями. За пів години вернув зі своєю будучою жінкою та перепросив гостей, що він направду зовсім був забув, їдучи до шлюбу, по неї вступити. Чи не забуде він її оттак де по шлюбі?

ОТ ПОРЯДКИ!

В тих днях розпочинається в Москві суд проти чекіста Шварца, приятеля Леніна й Троцького, якого оскаржило не багато, тільки 64 жінки о алімента для дітей від нього. Шварц іменно пустився був на цікавий інтерес. Довідувався від товаришів чекістів про богатші жінки, женився з ними, а потім подавав їх яко контрреволюціонерів до чека. Ті забирали дорогоцінності, ділилися зі Шварцом, а Шварц виїздив і зникав. Опісля виринав він у другому місці і знову робив те саме. В той спосіб женився і розженювався 150 разів. Накінець — як 64 жінки внесли до уряду скаргу на нього — Шварца засадили за крати. От тобі рай!

БАНДИТСЬКІ ПРАКТИКИ.

В Лондоні жила собі вдова, властителька богатого корінного склепу. Оноді пізним вечером, як вже склеп був замкнений, застукав хтось до задних дверей. Служниця отворила, а в дверях явився листонош, який заявив, що має гроші до властительки. Дівчина, не підозріваючи нічого, впустила його до кімнати та нагло почула револьверові стріли. Вона скочила до сусідів і коли за хвилю вернула з ними, застала п. Дюртон (бо так називалася властителька) мертвою. Бандит застрілив її, забрав більшу готівку і пропав, як камінь у воду.

МАТЕРИНСЬКЕ СЕРЦЕ.

Жінка одного бідного робітника з села Субоа під Парижем вибралася в сам день Свят-Вечера по святочні закупи до міста. Тимчасом в домі вибух з незнаної причини вогонь, який знищив зовсім деревляний дімок, а діти у ньому живцем спалилися. Коли мати вернула і замісць чотирох діточок і хати застала тільки купу попелу — збожеволіла з розпуки.

СПОКІЙ ДУХА.

В селі Ротербах недалеко Відня закрався був до хати дідича Еберта знаний на цілу околицю бандит Шмід, що мав на сумлінню близько 100 вломів і грабежів. Підчас роботи коло дідичівської каси сердега Шмід змучився так, що заснув коло неї, як перший ліпший чоловік з чистою совістю. Над раном до кімнати, де була каса, ввійшов Еберт і той щойно розбудив злодюгу. Шмід вискочив вікном і пробував втікати — та його зараз же зловили.

З ЦИГАНСЬКОГО КРАЮ.

Що Румунія є наче раєм для всякого рода обманців і бандитів, про те свідчать знов такі два випадки з одного тижня: В Чернівцях злодії взяли з улиці сани, які на хвилину опустив господар, і поїхали ними під один заїздний дім. Тут на очах всеї служби пішли до канцелярії властителя, витягнули касу, взяли її на сани і поїхали. Щойно пізніще служба, яка була переконана, що це шлюсарі, які забрали касу до направи — довідалася, що впала жертвою обманців, бо в касі було богато грошей і дорогоцінностей. — Зноваж у великому приморському місті Констанці відкрила поліція, що один маляр заманював до себе до хати нелітних дівчат, а потім продавав їх до домів розпусти. В той спосіб вислав він за границю до 40 дівчат. Як видно — і Маню, новий премієр, нічого Румунії не поміг, бо злодії як були, так і є.

ДОГУЛЯЛАСЬ...

Страшний випадок мав місце в Псарах, пов. Рогатин. У тім селі жила собі весела вдовичка. Ще кілька літ тому була вона собі звичайною бідною та не дуже доброї слави дівчиною — але полюбив її один парубок з Жидачева, Малишинець, і швидко вона мимо протесту та відмов родини молодого стала його жінкою. По шлюбі одначе почала вона жити по старому: пила, гуляла, забирала від мужа гроші і допровадила вкінці до того, що Малишинець пішов у ліс і там застрілився. Вдова, хоча мала двоє дітей — богато собі зі смерти мужа не робила і гуляла дальше. Вкінці, коли молодший синок Малишинця умер — родина також почала старатись о кураторство над другою дитиною. Суд призначив опікуном дитини брата небіщика, Івана, і той оноді вибрався по неї. Приїхав до Псар вечером, а побачивши на подвірю братової гурму веселих людей, подивився крізь вікно до хати. У той сам момент весела вдовичка кинула зором на шибку і нагло закричала нелюдським голосом, що це дух чоловіка заглядає. Дарма люди хотіли її розрадити. Вона ошаліла і тепер бориться зі смертю у шпиталю.

ПІШЛИ З ВІТРОМ 5 МІЛІОНІВ ЛЕЇВ.

В банку Хрісовельоні в Галаці (Румунія) трапилась неприємна пригода: пропав без сліду касієр та ще з ним і 5 міліонів леїв. Молодий касієр Тамвакіс вступив на службу до банку перед кількома роками. В році 1925. був іменований загальним касієром банку і в скорому часі здобув таке велике довіря, що вів ціле касієрство без контролі. Та в цьому лежить саме причина його злодійства. Тамвакіс відбирав собі великі суми грошей у свою користь. На самий Святий Вечір касієр працював до пів до 9 вввечері і потому забрався з банку. Відтоді ніхто його більше не бачив. В пятницю по святах дирекція банку покликала поліцію на поміч і отворила касу. Та там тільки вітер віяв, а з грошей не було ані сліду. Куди втік злодій — не знають, але догадуються, що до Греції, бо є він грецьким горожанином.

ЖАХЛИВА ПОЖЕЖА.

Перед кількома днями мала місце в Берліні жахлива вогнева катастрофа. У фабриці апаратів радіо, в якій було повно легкопального матеріялу, вискочило нагло на першому поверсі величезне полумя. З нутра фабрики почулися крики робітників. Вони кинулися тікати — та сходи нагло почали горіти і втеча стала неможливою. Тоді всі почали скакати вікнами. З тих ризикуючих 35 або страшенно потовклося, або поламало руки й ноги, а 17 скочило щасливо. Вогонь мимо ратунку тревав кілька днів, а шкода виносить кількасот тисяч золотих марок.

В ОБОРОНІ ЧЕСТИ.

Німецький уряд видав закон, силою якого кождий горожанин, який посміє словом або письмом твердити, що Німці викликали світову війну, буде відданий під суд. Закон передбачує 5-місячний арешт та позбавлення прав горожанства для всіх, хто посміви нарушити честь німецького народу. Дбають ті Німці за своє ім'я — не так, як ми.

БАТЬКО ВБИВ СИНА.

Дня 1. січня на вул. Городецькій у Львові швець Юзькевич убив ножем свого 22-літнього сина Степана. За причину вбивства подав, що син обкрадав його і пропивав гроші.

РАЙ ЖЕБРАКІВ.

Ні в одній столиці в Европі нема стільки жебраків, що в Мадриді. Диктатура Прімо де Рівери нічого не змінила в цьому стані. Навпаки: скількість жебраків за останні роки значно зросла. В останньому часі появились там жебраки з таксою. Деякі з них ходять з плякатою на грудях: „Жертви менше як 10 сотиків не приймаємо". Справжній рай!

ПРОТИ СТАЛІНА.

В Петрограді розповсюджують відозви проти Сталіна. В тих відозвах комуністичного диктатора обвинувачують в тому, що він веде Росію до певної економічної загибелі. Відозва закінчується твердженням, що дальше перебування Сталіна на чолі большевицької диктатури приведе ввесь робітничий народ до голодової смерти.

БОЛЬШЕВИКИ ЗРІКАЮТЬСЯ БЕСАРАБЩИНИ

ЩОБИ ЗАБЕЗПЕЧИТИ СОБІ СПОКІЙ, МОСКОВСЬКА ВЛАДА ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА ОКУПАЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ ЧУЖИНЦЯМИ.

БУКАРЕШТ (Румунія), 6. лютого. — Міністер справ закордонних заявив, що Радянська Росія не лише відмовилася від збройної боротьби за Бесарабщину, але взагалі згодилася не квестіонувати приналежности Бесарабщини до Румунії. Тому Румунія висилає свою делегацію до Москви, щоби там, разом з Польщею, підписати договір про оголошення війни поза законом.

Це оголошення приймають тут як значне досягнення уряду Маню. Появлення румунської делегації в Москві треба трактувати як початок нормальних відносин між Румунією і СССР. Це значить, що тепер припиняється десятьлітний спір за посідання Румунією Бесарабщини.

НІМЕЧЧИНА НЕ ВПУСТИТЬ ТРОЦЬКОГО.

ДУМАЮТЬ, ЩО ТРОЦЬКИЙ ПЕРЕБУВАЄ В СССР. ТАКОЖ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО ВІН У ЦАРГОРОДІ.

БЕРЛІН (Німеччина), 6. лютого. — Большевицький посол у Берліні, Крестінський, офіційно просив німецький уряд дати Троцькому візу на виїзд до Німеччини. Але на секретному засіданню кабінету міністрів вирішено відмовити Крестінському і не дозволити Троцькому мешкати в Німеччині.

Перебування Троцького в Німеччині моглоб викликати загострення боротьби між комуністами та иншими політичними групами. Крім того Троцького трудно булоб устерегти перед замахом на його життя з боку ріжних російських еміґрантів.

ҐІНЕФЕЛЬД УМЕР.

ГЕРОЙ ПЕРЕЛЕТУ НА „БРЕМЕНІ" З ЕВРОПИ ДО АМЕРИКИ УМЕР НА ОПЕРАЦІЙНОМУ СТОЛІ.

БЕРЛІН (Німеччина), 6. лютого. — Барон Ґінефельд, що з Келем та Фіцморисом перелетів Атлантійський океан з Ірляндії до Канади, умер в санаторії підчас операції жолудка. Він уже з довшого часу хорував на жолудок і знав, що дні його життя почислені.

Нарешті прийшов час, коли лікарі заявили, що у нього залишилася дуже мала надія на вратування життя при помочі операції. Він рішив ще спробувати своє щастя й піддатися операції, але вмер підчас приготовання до неї, коли його лише приспали.

ЗАВОРУШЕННЯ В ІНДІЇ.

19 ЗАБИТИХ ПІДЧАС БІЙКИ МІЖ ҐІНДУСАМИ ТА ПЕТЕНАМИ. ВІЙСЬКА МАЮТЬ ПРИВЕРНУТИ СПОКІЙ.

БОМБЕЙ (Індія), 6. лютого. — Криваві сутички між магомеданами (Петенами) та Ґіндусами тривають далі. Натовпи Ґіндусів заповняють вулиці міста й з криками: „Перемога червоному прапорови" нападають на Петенів та лінчують їх. Вся торговля й життя в місті спаралізовані. Доходить до кривавих сутичок з поліцією. Серед бунтарів 19 забито й 106 ранено. На поміч поліції викликані англійські війська.

(Петени — це магомеданське племя на північному заході Індії. — Ред.).

БІЙКА МІЖ ФАШИСТАМИ І СОЦІЯЛІСТАМИ.

ВІДЕНЬ (Австрія), 6. лютого. — Недалеко Відня в маленькому місті Глогніц соціялісти скликали своє віче. Фашисти, щоби розбити це віче, прийшли на нього в такому числі, що соціялісти опинились у великій меншести. Тоді фашисти рішили вибрати свого предсідателя віча, щоб обернути його на фашистівське віче.

Соціяліст-бурмістр одного пригорода Відня, Пухлер, перший упав жертвою фашистівського нападу. Його стягнули з катедри підчас промови й розбили йому голову. Після того почався справжній бій між фашистами та соціялістами, якого жертвою було 25 тяжко поранених з обох сторін.

Все помешкання, де збирався мітинг, остаточно розгромлено. Лише великий відділ поліції з трудом припинив бійку.

ДЕ-ВАЛЕРА АРЕШТОВАНИЙ.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЗАБОРОНУ УЛЬСТЕРСЬКОГО УРЯДУ, ВІН ХОТІВ ПЕРЕЇХАТИ КОРДОН МІЖ ПІВДЕННОЮ ТА ПІВНІЧНОЮ ІРЛЯНДІЄЮ.

БЕЛФАСТ (Ірляндія), 6. лютого. — Айриський республиканський лідер Імон де Валера арештований біля Нюрі, коли він хотів переїхати кордон з південної до північної Ірляндії. Арештували де Валеру на підставі старого наказу про висилку його з Ульстера.

Не зважаючи на старий наказ про висилку його з Ульстера, він хотів приїхати до Белфасту, щоби бути там присутним на відчиненню базару.

ЕПІДЕМІЯ ІНФЛЮЕНЦИ В ПАРИЖІ.

ЗАХВОРІЛИ МАЙЖЕ ВСІ ФРАНЦУСЬКІ ДЕРЖАВНІ МУЖІ. ШПИТАЛІ ПЕРЕПОВНЕНІ ХВОРИМИ НА ІНФЛЮЕНЦУ.

ПАРИЖ (Франція), 6. лютого. — Сотки тисяч мешканців Франції тепер хворіють на інфлюенцу. В Парижі майже всі визначніші французькі державні мужі та діячі слабують на ту хоробу.

Президент республики Думерґ, премієр-міністер Пуанкаре, міністер справ заграничних Бріян, маршал Петен, британський амбасадор, голова репараційної комісії Паркер Ґілберт й инші також хворі на інфлюенцу.

Особливо тяжко вона відбивається на хворому маршалові Фошові. У нього інфлюенца викликала комплікацію в хворобі серця та нирок.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES. Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: „SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРИМУС НА ЗГОДУ

Европейський робітник стоїть на передодні великої реформи, яка готова потягнути за собою далеко йдучі наслідки. Ото німецька робітнича преса широко розписується про державну інтервенцію в случаю конфлікту між капіталом і працею, точніше: між фабрикантом і робітником. Ходить тут в першу чергу про те, як зарадити страйкам і локавтам, які, як добре відомо, шкодять не тільки капіталістам, але у великій, коли не у головній частині, й самим робітникам. Та відносини були досі того рода, що страйк, хоч який це розпучливий крок, являвся одинокою, найбільш ефектовною зброєю в боротьбі робітника за красші умови праці.

Річ ясна, що ніяка держава не може глядіти байдужними очима на те напруження, яке вибухає час до часу між зорганізованим робітництвом і фабрикантами. Бо коли це напруження доходить до таких страйків, як от майнерські в Англії чи в Америці, або страйк ґенеральний, то такі страйки припинюють нормальне функціонування державного апарату, комунікації і т. д., даючися добре в знаки всім верствам населення.

От і з того згляду вже від давна підношено з ріжних боків думку, щоби держава вмішувалася в непорозуміння, що виринають між робітниками і фабрикантами, та щоби мала спеціяльний уряд, який видавав би рішення у таких спорах з тим, що ті рішення булиб обовязуючими для обох сторін, як для робітників так і для фабрикантів.

Зорганізоване у юнії робітництво ставилося довгий час дуже неприхильно до цих проектів. Робітники не мали довіря до тих, що кермували державою. Вони підозрівали, що державні суди будуть сторонничі й підуть за капіталістами, а не за робітниками.

Та тепер по світовій війні ситуація в Европі змінилася радикально. Попадали у многих краях трони, знесено не тільки шляхоцькі титули, але й привілеї. У многих краях робітники мають перевагу в парляментах, а робітничі лідери є не то міністрами, але й премієрами, як це було в Анґлії за премієрства Мек Доналда, або як це є тепер в Німеччині, де є канцлером соціялістичний лідер Мюллер. Робітничі партії контролюють тепер діяльність многих европейських держав. Тому й нема тепер чого робітникам боятися, щоби на случай державної інтервенції між робітниками і промисловцями державний уряд був сторонничим і обстоював тільки інтереси капіталістів.

Ті зміни довели тепер до цего, що сама робітнича преса заявляється тепер за створенням державного уряду, який вирішував би всі спірні квестії, що заходять між робітниками і фабрикантами. Рішення того уряду було би обовязуюче для обох сторін.

В той спосіб усунено би страйки і локавти.

ЖИДИ НА УКРАЇНІ

Остання статистика населення в СССР показує, що там живе понад 3,000,000 Жидів. З них на Україні, з Кримом, живе біля 2,000,000, а инші розселені в Білорусі (біля 400,000), та в СССР. Себто, на всіх просторах Росії в чотири рази меньше живе Жидів ніж на одній Україні. В царські часи Жидів тримало на Вкраїні те, що тоді була „черта осідлости", себто межа, поза яку Жиди не мали права переселятися на постійне життя. Лише певні катеґорії Жидів могли оселятися в Московщині, але вони були незначні. Революція знесла всі обмеження для Жидів, але вони не поспішають розселятися поза межі „черти осідлости", а вважають для себе кращим залишатися далі серед Українців — „погромщиків", як називають нас і досі всі жидівські вчені й невчені, політики, крамарі й т. д.

З одного боку страшні нарікання на Українців, а з другого боку велика любов до української землі, де вони хотять бачити панування Росії, щоб спираючись на русоцентричну владу, бути на Вкраїні заборолом московського імперіялізму. Жиди хотять в „рускої власті" знайти собі свого захистника й оборонця на українській землі. Замісць того, щоби шукати щирого порозуміння з хазяїном землі української, з українським народом, вони шукають собі союзника проти Українців серед окупантів земель України.

Так вони поводяться на Великій Україні, так вони поводяться на Західній Україні, на Закарпаттю, в Буковині й у Бесарабщині. Вони скрізь стараються стати на услуги „реальної влади", що гнітить і переслідує український нарід на його власних землях. І не лише на тих землях жидівство підтримує ворогів українського народа, але й на міжнародньому полі воно всіма силами старається обплюгавити, осмішити, зганьбити український нарід та пнеться доказати, що нічого українського „не било нет і не будет", малпуючи слова найстрашнішого царського реакціонера.

Український нарід в тяжкій кривавій боротьбі відроджується, нестримано творить підстави своеї майбутньої державности. Він уже серед далеких і чужих йому людей знаходить собі приятелів і прихильників. Навіть вороги-імперіялісти, державні народи, числяться з тим, що український нарід існує й хоч ненавидять його, хоч ведуть уперту боротьбу з ним, всеж не зважаються говорити, що українського народа нема. Але Жиди уперто не признають існування нашого народу. Це страшна болюча помилка всього жидівства. Що би там не було, рано чи пізно, а жидівство на Україні лишиться нарешті сам-на-сам з Українцями, бо нема сили, якаб перешкодила Українцям створити свою суверенну державу.

Цілком природно, що народности певної держави мусять мати однакове трактування й права з пануючою народністю. Але одночасно ті народности не сміють заперечувати права пануючої народности на свою власну державність. Коли вже певна держава існує, то заперечення права на її існування недержавної меншости називається зрадою держави й жорстоко карається всіма державами світа. Але коли в часи тяжкої боротьби народу за свою державність меньшість, що сидить на чужих землях, допомагає ворогам-завойовникам, то годі сподіватися, щоби вона знайшла прихильне відношення до себе від народа, що в кривавій боротьбі творить свою державу.

Для прикладу: Жиди стараються створити свою державу в Палестині. А колиб так міліон української еміґрації, що тепер розсіяна по всьому світі, опинився в Палестині поселенцями й там, підчас жидівської боротьби за свою державність, став по стороні гнобителів жидівства й ворогів їхньої державности? Як би тоді поставилися Жиди до тих поселенців-Українців? Другий приклад: В Палестині Жиди вмирають з голоду ізза браку землі для хліборобства, а чужа окупаційна влада відбирае рештки відповідних до заселення й хліборобства земель та віддае їх Арабам, що ніколи за плуга не бралися, а увесь час иншим шляхом добували собі засоби до життя. Як би тоді ставилися Жиди до окупаційної влади та до кольоністів, при помочі яких вона думає закріпити своє панування на жидівських землях?

Ось таке саме тепер відбувається на українських землях. Це викликає непотрібне огірчення серед бідного й вічно голодного на землю українського населення. Але огірчення породжує злобу проти тих, котрі ховаються за спину окупаційної влади й навіть активно допомагають в боротьбі проти політичного та національного відродження українського народа. Великої ролі не грає те, що на Україні окупаційна влада зорґанізувала яких 150 жидівських районів, котрі охоплюють біля пів міліона жидівського населення. Так саме ті 200 жидівських кольоній, що большевики утворили на Україні, не мають такого значіння в жидівсько-українських взаємовідносинах, як загально-прінціпове ставлення жидівства до українського визвольного руху, до української боротьби за свою державність і взагалі у ставленню Жидів до українства в цілому.

Хай би Жиди заявили себе прихильними українському державницькому рухови, то тоді побачилиб, чи окупант дозволив би їм орґанізовувати свої жидівські райони на Україні, чи переводив би він тоді політику кольонізації півдня України Жидами. Тоді лише жидівство побачилоб правдиве обличча московського імперіялізму. Сьогодня інтереси жидівства диктують їм стояти на стороні всіх ворогів українського народу, бо той нарід гноблений і переслідуваний окупантами. Але кожна нація не сміє жити лише сьогодняшнім днем; вона повинна дбати про майбутнє.

Коли жидівство не загляне в те майбутнє, коли сучасне покоління його не зрозуміє того, що український нарід нарешті буде переможцем у своїй боротьбі й відповідно тому не змінить свого відношення до нього, воно зробить страшну прислугу майбутнім жидівським поколінням. Українство робило всі зусилля, щоби дійти до порозуміння з Жидами, але з того нічого не вийшло. Все страхіття майбутніх жидівсько-українських взаємовідносин ховається не в кольонізації чи в жидівській районізації України, але у загальному відношенню всього жидівства до українського національно-визвольного руху взагалі, а до державницького зокрема.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. св. Духа, від. 237, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 10. лютого, в год. 1-ій пополудни, на шкільнім льокали. Подається до відома всім членам, що залегла справа з року 1928 відбудеться 10. лютого. Тому проситься всіх членів прибути і принести зі собою книжочки. — В. Стецула, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться 10. лютого, в год. 2-ій попол. Проситься всіх явитись точна на час тай привести своїх знакомих, котрі ще не належать до У. Н. Союза. — Гриць Дорожовський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Князя Данила, від. 356, повідомляє, що надзвичайний мітінґ відбудеться в год. 3-тій попол., в неділю, 10. лютого, в Народнім Домі, 3322 N. Lawrence St. Проситься всіх членів явитись, бо буде справоздання з балю. — Мих. Долинний, предс.; Вас. Мущинка, кас.; Теодор Черевка, секр.

ФАРЕЛ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 285, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що мітінґ відбудеться в неділю, 10. лютого, зараз по Сл. Божій, у церковній гали в Шарон. Дальше мітінґи будуть відбувати в другу неділю по першім кождого місяця. — Дан. Кучмак, предс.; Васько Гладьо, кас.; Ник. Забич, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. „Любов", від. 45, повідомляє своїх членів, що чергові збори відбудуться в неділю, 10. лютого. Проситься всіх явитись. При сій нагоді подається до відома, що на зборах 13. січня ухвалено нікому більше не тростувати, а суспендувати кождого, хто не заплатить своєї вкладки. Для тих, що не можуть, або не хочуть, приходити на збори, зроблено такий „привілей", що можуть заплатити згори за 6 місяців або за рік. — Теодор Малик, предс.; Ант. Гарасим, кас.; Н. Ю. Сеник, секр., 616 N. 7th St., Phila, Pa.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. лютого, в Укр. Нар. Домі при Вест 14-тій вул. Проситься всіх членів прибути в годині 9-тій рано з членськими відзнаками до Укр. Нар. Дому, де Тов. Сокіл возьме участь у посвяченю двох прапорів Тов. ім. Ів. Франка. Зараз по торжестві відбудуться збори членів Тов. Сокіл. — Тома Федорчак, рек. секр.

КОТСВІЛ, ПА. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 10. лютого, в годині 1-ій попол., в гали парафіяльній. Слідуючі мітінґи будуть відбуватися все в другу неділю по першім що місяця. Кождий член повинен явитися на означений час. Уряд на 1929 рік є як слідує: М. Пик, предс.; М. Кобилянський, заст.; П. Турчин, кас.; М. Маскула, заст.; И. Летянчин, писар; В. Струж, заст.; И. Урбан і В. Чернецький, контр.; М. Сошинський і Г. Паховчишин, доз. хорих; Т. Кобилянський, дверник. — И. Летянчин, писар.

ЯПОНСЬКІ ОЗЕРА В КРАТЕРАХ.

В Японії є сотки погаслих і двацять ще діяльних вульканів. Передусім остров Гокаідо (на далекій півночі), на якому недавно вибухнув вулькан Токачі, має дуже багато вульканів, один коло одного. Вулькани ці окружають залив, названий від них вульканічним заливом. Тут є теж славне японське озеро в кратері зв. Шікотзу. Плавають на тому озері човнами, а вода його така чиста, що виразно видно в глибині найдивніші формації каміння. Часть стіни кратеру ще вдержалася, а кілька стіжків на тому березі ще не вигасло. А що озеро в обемі велике на 50 км., то можна собі уявити, скільки то води виилається на доли підчас вибуху. Вода озера Шікотзу холодна. Але в Японії є теж кипучі озера в кратерах. Із тих найславніше озеро є на вершку Шіране-Кан недалеко Ніко. Озеро це випорожнилося останній раз 1897 року, але скоро назад заповнилося. В противенстві до озера Шікотзу вода його каламутна, бо вона вариться і все знімаються нові филі намулу. Гарно то виглядає таке бурхливе озеро на висоті. Вода містить соляний квас і деякі залізні соли, тому цю воду розпущену і засолоджену можна пити як лімоняду. Для околичних мешканців стільки гарячої води є небезпекою.

В. Будзиновський.

ТІ, ЩО ЗНАЛИ ЙТИ НА СМЕРТЬ

(Історичне оповідання).

(13)

— Човни маємо в таборі. В ночи перенесемо їх на беріг.

— Чи на тебе мож покладатися, що назад проберешся так щасливо, як сюди прийшов?

— Я не пропливби такої річки?! Тут в горі Дніпро не такий широкий. Я проплив його під Кременчуком і ще низче, де він вже не річка, а здорова ріка.

— Бери твою плахту і йди! За тобою аж до берега підуть два мої козаки, щоби допевнитися, що ти щасливо зійшов у воду і відплив. Якби тобі поховзлася нога, то вишлю на той бік моїх.

Малоїд відійшов, за ним пішли два козаки. Дожидаючи їх повороту, Кричевський вислухав тих козаків, що одночасно з ним були під литовським табором. Вже те, що вони бачили і те, що Кричевський сам бачив, жстурбувало старого отамана. Показалося, що Лоївка заглибока і заширока, щоби чвалуюча кіннота могла на цілім фронті ввалитися до табору, ніде ні на хвилю не спиняючися. Се було можливе тільки греблею, очевидно, як на гребли не буде стояти литовське військо. Поза греблею мож би перевести коні на той бік Лоївки тільки в кількох місцях, де вона, ширше розливаючися, не мала високих берегів і не була глибока.

Саме, коли козаки скінчили розказувати про свої прозідки, вернули ті два, що Малоїда провели були до ріки. Сказали, що Малоїд поплив як риба. Струя троха несла його вниз, але він, хоч навскоси, дуже скоро опинився по тім боці.

Вже стало сіріти, коли Кричевський з товаришами пустився назад до війська. Там зараз покликав до себе всю старшину і промовив:

— Перед нами лоївські поля через половину прорізані напоперек річкою Лоївкою. Лоївки чвалом не переступиш. Вперед мусимо взяти греблю на Лоївці. Вона по самій середині. Щоби наш наскок був скорий, в поле виїдемо з ліса без ніякого ладу... аби тільки скорше. Нехай кождий їде, як сам знає, щоби лиш скоро доїхав до краю ліса, та щоби з ліса в поле вискочили по змозі всі нараз. Виїхавши з ліса, кождий нехай гонить далі на Лоївку, але так, щоби заки припаде до Лоївки, був на своїм місци в своїм полку і в своїй сотни. Просто на греблю піде київський полк. Сотні Хотольського підуть за київським полком як резерва. Лівим крилом підуть полки Бруяки і Невмерицького. Решта війська піде правим крилом. В якій черзі підуть їх поодинокі сотні, зараз прикажуть полкові старшини. Я лягаю спати, бо не спав три доби. В полудне розбудіть мене.

Кричевський ляг на землі, поклав голову на кульбаку, накрився килимом і зараз вснув.

Ціла армія Кричевського стояла в лісі між Дніпром і дорогою з Лоєва на Брачин. Очевидно, з одної сторони між Дніпром і військом, з другої між військом і дорогою були вільні від війська полоси, щоби на військо не попали польські підізди і стежі, коли збочать з дороги. В сих полосах позасідали тільки козацькі стежі. Таксамо стежі були порозкидані за військом і перед військом, аж до краю ліса при лоївських полях.

Коли Кричевський спав, від дороги прибіг козак з вістю, що від Брачина на Лоїв тягне ціла хоругва польської піхоти. Іде безжурно, й не підозріваючи, що їде попри скриту в лісі двацять-тисячну ворожу армію. Старшина вгадала, що то вертає поручник Ходорковський, висланий Радзівілом провірити, чи які козаки не йдуть від Брачина. Порішено Кричевського не будити, бо сего підізду й так не мож було займати, щоби передчасно не показати себе Радзівілови. Ходоровські поїхав далі, рапортуючи Радзівілови, що між Лоєвом і Брачином нема одного козака.

Ледве військо Ходоровського щезло з очий козацьких стеж, надійшла стежа, що стояла під полянкою пів милі перед козацьким військом. Стежа привела шестеро челяди з литовського табору. Вони виїхали були по траву. На лоївських полях вся трава вже була скошена і зїджена Радзівіловими кіньми, отже челядь загналася по траву аж до тої полянки в лісі і впала в руки козаків. Козаки шестеро спіймали, троє вбили, один втік. Тепер старшина не хотіла рішати на власну руку, отже розбудила свого отамана. Кричевський сумно покрутив головою, коли вчув, що сталося.

— На коня! — крикнув.

Коли старшини розбіглися до своїх полків і сотень, Кричевський став допитувати спійманих. Розказали йому більш-менш се, що він вже знав і що в части сам видів. Нове для него було те, що по Коморовського і Павловича, котрі мали з собою до пять тисяч найліпшої кінноти, Радзівіл вислав гінців, та що вони мабуть нині під вечір вернуть.

Хоч Кричевський хотів ударити на Литву аж в ночи, тепер зрозумів, що треба вдарити, заки вернуть Коморовскі і Павлович; що треба вдарити, ще заки той з челяди, котрий вихопився з козацьких рук і втік, добіжить до табору і скаже, що козаки йдуть від полудня.

Таборикови, при котрім було троха піхоти, Кричевський приказав поволи посуватися за кіннотою. Кінноті дав приказ зараз рушити і вдарити так, як се приказав був перед двома годинами.

Козацтво розбрилося на цілу ширину ліса від брачинської дороги аж по Дніпро і шепчучи молитви рушило вперед.

* * *

Від хвилі, коли до Радзівіла прийшла вість, що козаки взяли Холмеч, його військо було постійно готове до бою. Він приготовлявся і до оборони в таборі і до атаки поза табором, де міг би ліпше ужити велику силу кінноти. У внутрішнім, возовім таборі стояли окульбачені коні. Райтери, драгуни і гусари були постійно готові сісти на коня. Пушкарі днювали і ночували при своїх гарматах. Частина піхоти стояла в поготівлю, частина спала. Решта сипала вали. Саме в тім часі, коли Кричевський вернув до своїх козаків, Радзівіл і Тіценгавз виїхали з возового табору і поїхали на обзорини робіт. Князь висказав своє вдоволення, бо бачив, що легка козацька кіннота його окопів, боронених піхотою і гарматою, не возьме. Не сумнівався, що козаки перед самими окопами зупиняться і скочивши з коний, самі станнуть обкопуватися, щоби табор взяти облогою. Тоді він загадав свою кінноту вивести з табору греблею на Лоївці та вдарити на козаків з боку і з заду. Коли так вдоволений вертав до возового табору, де стояв його намет, побачив наближаючеся до греблі військо. Пізнав, що то відділ поручника Ходорковского, котрого вислав був на провіди. Вертав поволи, отже мабуть нічого цікавого не бачив. Переїхавши греблю, Ходорковскі побачив князя і чвалом рушив до него. З коня зарапортував, що перетрусив околицю на чотири милі і не попав ні на одного козака. Ся сторона табору цілком безпечна.

Ходорковскі ледви скінчив, як на гребли показався їздець, що чвалував охляп, немилосерно бючи коня, щоби ще скорше гнав. Побачив Радзівіла, та пустився до него. Всадив перед князем спіненого, задиханого коня і показуючи в сторону, відки надіхав він сам і Ходорковскі, крикнув голосом, в якім пробивався жах:

— Відтам ідуть козаки! Велика, велика сила.

Радзівіл витріщив на него очи, Ходорковскі розсміявся.

— То якийсь божевільний, — замітив.

— Або післаний козаками, щоби нас збаламутити, — додав князь. — Зараз вищебечеш нам всю правду. Взяти його на тортури!

Загрожений тортурами скочив з коня і припав князеви до ніг.

— Я не від козаків, я ваш! Я товариш з хоругви Бардзіковского, висланого по траву. Решта товаришів з хоругви лишилася в таборі. Вони мене знають, спитайте їх.

Всеж таки брешеш, або у тебе не всі дома, коли кажеш, що козаки тягнуть від полудня.

— Тягнуть, гетьмане, тягнуть! Я бачив їх. Я втік перед ними. Ми були на лісовій полянці, миля, може й півтори відси. Нас обскочили козаки. Деякі з наших пішли землю гризти, деяких полонили козаки. Мабуть тільки я один спасся, бо, бачучи таку силу ворога, я й не думав боронитися. Я шах-шах, відрізав коня від воза, сів на него і втік. Зразу я шанував коня і раз таки зупинився в кущах на краю довгої і широкої поляни, щоби допевнитися, чи за мною йде погоня, або чи не надбіжить ще який мій товариш. Наше щастє, що я задержався, бо побачив погоню... Але яку погоню! По тій стороні поляни висунулося з ліса, нехай тут таки зараз трупом ляжу, як брешу!... З ліса вискочило нараз не меньше, як десять тисяч козаків. Кілько йшло за ними, вже не скажу, бо тих, що були ще в лісі, я не бачив.

— Рішучо неймовірне все те, що він говорить, — Радзівіл забалакав до Тіценгавза. — Ходорковскі не бачив нікого. Чейже попри таку силу війська не міг пройти, не побачивши нікого і ніякої познаки. В ту сторону пішов Коморовскі з великим підіздом. Також Павлович пішов зпід Річиці на Брачин. З таким великим козацьким військом чейже не могли розминутися. Як би були помітили щось, були би зараз прислали гінця, або й самі вже вернулиби.

— Я також думаю, що він верзе, сам не знаючи що — замітив Тіценгавз.

— Але стереженого Бог стереже, — князь відповів. — Обережність не зашкодить... Вся кіннота на коня! Піхотне поготівля бігцем на греблю! Ви — князь звернувся до Ходорковского, котрого райтари ще сиділи на конях, — підете за піхотою!

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО СТРУПИ НА НАРОДНІМ ТІЛІ.

Ще в дитинстві я любив слухати, як письменні люди опровідали про вулькани та землетруси. Десь у глибині землі накопичується енергія, що несподівано вибухає вульканом і потрясає землею. Ніхто не знає часу, коли вулькан вибухне, чи настане землетрус, таксамо ніхто не знає його сили. Ріжно пояснюють люди причини таких потрясень, але одне правдиве, що вони повстають наслідком скупчення великої енергії, яка стрічає собі перепони. Тому вона й виривається зі страшною вульканічною силою, або обмежується внутрішнім потрясенням землі, що часто завдає людям необчислиму шкоду. Нема людської сили, щоби ці катастрофи попередити або зовсім усунути.

Отже в природі завше борються дві сили. Одна, що стремить вирватися з певних форм, а друга старається перешкодити цьому. В наслідок сутички цих сил часто терпить людство тяжкі катастрофи.

В людському життю завше борються між собою „Правда" і „Неправда". Правда хоче панувати, але неправда старається до цього недопустити. Ці дві сили, таксамо як сили земської природи, ведучи увесь час змагання між собою, накопичують усю свою енергію, щоби в певний час вибухнути з величезним потрясенням і шкодою для людей.

Неправда не може жити без правди. Де панує правда, там обовязково, немов той райський вуж, що спокусив Еву, влізе неправда й починає розкладати й нищити все те, що правда створить. В процесі того розкладу накопичується вибухова сила, яка зрештою приводить до завзятої боротьби між цими двома чинниками.

Крім правди й неправди на світі панує дуже багато инших протилежних і ворожих одна другій сил. Наприклад, існує сучасний режім гнету й визиску працюючих людей капіталом. Постійна боротьба між цими двома силами часто вибухає страшними потрясеннями, які ми називаємо революціями. В боротьбі труду з капіталом також головну ролю відограє правда й неправда. При тім неправда помагає капіталови, правда працюючому людови.

На жаль, серед працюючих людей також часто панує неправда, яка штовхає їх на допомогу капіталови в його боротьбі з робітництвом. Візьмім хочби страйк та страйколомів. Майже всі страйки, які робітництво програло, були ділом страйколомів, бо вони, хоч і бідні робітники, не розуміючи, що знаходяться в лабетах неправди, стали на допомогу капіталови в його боротьбі з їх братами, бідними робітниками.

Тих страйколомів англійське робітництво називає „СКЕБС", що значить по нашому „СТРУПИ". Отож страйколоми є справжніми струпами на тілі робітничих мас. Такі струпи подибуються скрізь, де існує яканебудь боротьба. Ці струпи обсідають і виснажують живе тіло правди. Длятого, щоб вона панувала, щоб організм розвивався нормально й жив, потрібно його вилічити від тих струпів.

Таксамо і в національному життю та в національній боротьбі ріжні струпи обсідають живе тіло народа, що бореться за своє визволення. У нас, Українців, таких смердючих струпів не бракує. Вони завше густо обсідають живе тіло правди, щоби вбити її на користь неправди. Струпи добре знають, що вони можуть обсідати тіло народа лише тоді, як серед нього панує неправда. Але кожен здоровий організм, щоби остаточно не струпявити та не загинути, мусить вести рішучу боротьбу з неправдою й без жалю нищити ті струпи, що обсідають його тіло.

Коли ми активно станемо по стороні правди й не допустимо до ширення та панування між нами неправди, то згинуть і ті смердючі струпи, що ще де-неде зявляються на живому тілі української еміграції в Америці й навіть на тілі нашого народу в Ріднім Краю. Колиж ми не будемо боротися з неправдою, то прийде час і все наше життя буде вкрите смердючими струпами, що будуть живитися нашими соками, допроваджуючи тутешнє українське життя до загибелі.

М. Костів,
Озон Парк, Н. Й.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Пікнік на боєвий фонд.

Стрілецький Гурток ч. 2 в Ню Йорку отримав перед кількома днями від У. В. О. зазив, в якому представлено тяжке матеріяльне становище цієї організації. Брак відповідних коштів гальмує ведення революційної роботи. От і тому Стрілецький Гурток вважає національним обовязком кожного свідомого Українця та кожної української організації прийти з ширшою допомогою тій організації, що веде активну боротьбу з ріжними окупантами українських земель.

В тій справі скликано на днях спеціяльні збори Українського Стрілецького Гуртка ч. 2, на яких рішено між иншим і те, щоби влаштувати в наступнім літі пікнік, з якого дохід має піти на допомогу У. В. О. Беручи на увагу, що вже багато нюйорських товариств позамовляло собі парки на пікнік, Стрілецький Гурток отсим запрошує українські товариства Ню Йорку, Асторії й Бруклина прислати в суботу, дня 9 лютого в 8-ій годині вечером своїх відпоручників до льокалю Чорноморської Січі, 49 Іст 7-ма вулиця. Там відбудеться спільна нарада всіх товариств й організацій в справі визначення одної неділі для урядження пікніку на дохід УВО.

Бажано булоб, щоб участь в цьому пікніку спільно взяли всі товариства й організації м. Ню Йорку та його околиці. Для цього має бути утворений спільний пікніковий комітет, який провадитиме дальшу підготовчу й пікнікову роботу. Весь дохід з цього пікніку буде призначений на боєву акцію по визволенню Рідного Краю з ярма окупантів.

Гадаємо, що не треба розписуватися про значіння УВО. та боєвої визвольної акції, або про потребу як найбільшої матеріяльної допомоги для цієї цілі. Тому сподіваємося, що кожне товариство вишле на ці збори свого представника, щоби спільними силами принести найбільшу користь українській визвольній акції.

Український Стрілецький Гурток ч. 2.

РОЧЕСТЕР,

Вистава „Капраль Тимко". Артист-гармоніст.

Здається, що в Рочестер культурне життя за останні часи завмерло, бо нічого не було про нього чути. Та ні! Воно причаїлося, як природа перед бурею. І ось перша ластівка того культурного життя це вистава „Капраль Тимко", поставлена силами церковного хору „Боян". Відограна вона була досить добре, хоч і не без хиб. Головною хибою наших аматорських вистав є нетверде знання ролі. А відомо всім, що найздатніший, найвправніший аматор, якби він не вмів іти за суфлером, в критичний момент гуртових сцен або змагань — може спіткнутись, і тоді сам стає в ніякове становище та ще й своїх партнерів заведе в сліпу вулицю, хоч якби вони добре свої ролі знали.

Треба дуже і дуже здібного суфлера, щоб направити тоді ситуацію, але в більшости це не вдається. Єдина рада — гуртові сцени і рухливі місця, які можуть завести до непорозумінь на сцені, треба з перших же проб переводити серіозно і то кожної проби по кілька разів; роліж в тих місцях аматори мусять знати на зубок, як також і рухи. А щоб на випадок замішання було кому вивести на чисту воду виставу, треба, щоб суфлер був присутній з першої-ж проби, суфлював і знав всю виставу ліпше від аматорів і навіть режісера. Тоді уникнеться неприємних випадків.

В рочестерському „Капралю Тимку" лучилося пару таких випадків, але якось вони щасливо проминули, і на загал вистава пройшла досить добре, а глядачі щиро оплескували аматорів.

До Рочестер недавно прибула свіжа артистична сила, якою ми можемо похвалитися перед світом. Це є молодий український гармоніст Микола Гоп. Вже місяців з два він проживає в Рочестер, грає з великим успіхом по рочестерських великих театрах Темпл, Рочестер і др., а ще частіще його можна почути через радіо, бо не проходить тижня, щоб він не грав на якійсь радіо стації, як не в Рочестер то в Бофало. Цей молодий артист пописувався з надзвичайним успіхом в нюйорських, шикаговських та инших театрах Америки, аж поки випадок не загнав його до Рочестер.

На одній з проб Громадського Хору він заграв для співаків на своїй коштовній гармонії. Не можна висловити подиву його техніці й майстерности передачі пісень як українських так й американських.

Співаки хору були так одушевлені грою цього молодого музиканта, що крім громових оплесків просили його улаштувати великий концерт для широкої громади. Він радо згодився на це і в порозумінню з урядом Громадського Хору цей концерт буде влаштований в найблизчих днях. Подробиці будуть оголошені своєчасно, — слідкуйте. Щож до його гри — то розпитайте співаків Громадського Хору!

Л. Сорочинський.

ВІДОЗВА

до односельчан села Городище, пов. Самбір.

З Городища коло Самбора.

Після воєнної хуртовини, за приміром инших сіл наше село взялося до праці. Насамперед при кінці 1925 р. заложено кооперативу. В зимі 1926 р., головно заходом молоді, повстає читальня „Просвіти", а літом цього року руханково-пожарниче Т-во „Луг". Т-ва ці з виїмком „Лугу", який розвязало самбірське староство, існують досі і гарно розвиваються. В зимі 1927 р. задумали деякі свідоміщі громадяни будувати в селі Народний Дім, деб найшли приміщення вище згадані товариства. Заходом організаційного комітету вислано до Америки до своїх родимців відозви з зазивом збирати датки на фонд будови і слати на адресу кооперативи. І відгукнулися наші Брати і Сестри зза океану. Посипались щедрі датки на цю ціль. Досі наспіли на адресу кооперативи такі збірки: $100 з Филаделфії від п. Бережницького Олекси; $43 з Удульон, Па., від п. Юліяна Манастирського; $30 вдруге з Филаделфії від п. Бережницького і $60 з Честер від п. Миколи Ступницького. Разом $233. Щира подяка Вам за ці жертви, Браття і Сестри. Родимці! Комітетом будови є тепер Надзірна Рада і управа кооперативи; а саме: Михайло Рудницький Осипа, Лев Бережницький, Петро Рудницький, Гринь Манастирський, Микола Манастирський, Микола Паславський, Гринь Бандрівський, Василь Сіткевич Осипа, Василь Ступницький Гриня і Василь Бланcівський.

З надісланих грошей куплено за $50 площу, а за $5 дуби. Решта грошей ульокована в безпечних руках на 12% річно. Будувати зачинаємо неодмінно з весною цего року. Кошторис виносить 8000 зл. Отсею дорогою просимо Вас, Браття і Сестри Родимці, до дальшої жертви на нашу ціль. Не вірте ніяким наклепам. Ваші гроші не йдуть на марне, а здвигнуть памятник нашої національної зрілости, забороло нашої культури й економічної незалежности, а збудований дім найкраще докаже безоснoвність всяких сплїток на тему американських долярів.

Комітет.

ВЕЛИКА сензаційна БОРОТЬБА

Матрос КИРИЛЕНКО проти ВЛАДКА ЗБИШКА

ЗАЛІЗНЯК проти СУЛИВАНА

Після блискучої побіди, одержаної Кириленком над Стан. Збишком, положивши його протягом 34 мінут, молодший брат, Владек, домагався через Атлетичну Комісію, щоби Кириленко приняв його визов. Він хоче відомститися за брата. Кириленко приняв визов. Це буде для Кириленка найнебезпечніша боротьба, яку він мав. За цілий сезон Владек не програв ані одного матча. Він певний, що буде першим, що положить Кириленка. Боротьба відбудеться

В ЧЕТВЕР, ДНЯ 7-го ЛЮТОГО 1929 Р.

В СТАР КАСІНО, 107-ма ВУЛИЦЯ І ЛЕКСІНҐТОН ЕВЕНЯ.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8.15 ВЕЧЕРОМ.

КРОМІ НИХ БУДЕ БОРОТИСЬ ЩЕ ЧОТИРИ ПАРИ.

ДОРОГОВКАЗ: Брати 3-та Евеня елевейтор до 106-тої вул., або Лексінґтон Евеня соб-вей до 104-тої вулиці.

ЖАК ПФЕФЕР, менаджер.

ка, В. Гладюк, Р. Мацюра, С. Михалюк, Д. Ковальський, С. Занько, І. Муц, Е. Біленький, В. Палащук, А. Лешко, К. Дика, Х. Лешко, Ю. Гаврищук, П. Добовецький, П. Дикий, М. Турко, І. Возний, С. Канюка, В. Пискляк, С. Глушко, К. Гирман, С. Криха, О. Андрушкевич, І. Шира, В. Курило, Н. Бурик, П. Макогонюк, І. Забавський, І. Мудрик, І. Черип, М. Шарко, Н. Гринишин, Г. Беркита, Г. Волінтискі, А. Балко, Н. Котик, М. Смілка, И. Гаргива; Д. Кирздра 1 д. 50 ц.; по 50 ц.: Л. Костів, М. Стемиковський, М. Запісоцький, Г. Малко, Н. Ткач, А. Крук, П. Паламар, К. Герамшук, М. Шмигельський, П. Сенюта, П. Бубельник, Г. Балко, М. Чорній, О. Русин, Д. Гнида, Н. Смулка, А. Борушок, М. Сивак, П. Очкусь; Т. Шарко 40 ц.; по 25 ц.: М. Сідловський, О. Юрачко, В. Балко, Н. Н.

Заколядували разом $144.65. Збірка на Савт Бруклин в каплиці $14.35. Разом $159.00.

По коляді ходили члени бр. св. Димитрія, від. 32 Провидіння.

—o—

САВТ БРУКЛИН, Н. Й.

На Рідну Школу.

Наше бр. св. о. Николая, від. 293 У. Н. Союза, устроювало в неділю, 20 січня с. р., баль, на котрім виступили діти місцевої української школи з концертом під управою учителя В. Яськевича. В програму входили хор діточий і декламації. Всі точки програми випали на загал дуже добре. Родичі і публика були з дітей дуже вдоволені. По концерті п. В. Яськевич сказав до зібраної публики кілька слів про відносини в старім краю і просив о жертви на Рідну Школу. Діти пішли по галі і зібрали на Рідну Школу 10 долярів 18 центів, котру то жертву зложили слідуючі жертводавці: Г. Кутний 1 д., Т. Вальорний 1 д., С. Музика, 1 д., Катерина Приґельська 1 д., О. Моґель 1 дол., Я. Либа 1 д. Решта дрібні жертви. Гроші ті призначено на Рідну Школу.

Присутний.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОЗІР! — БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ДІТОЧОЇ ШКОЛИ

при Народнім домі відбудеться представленне, котре відограє Аматор.-Спів. Кружок при Нар. Домі, під назвою:

„НА ПЕРЕЛАЗІ"

або „ПОВСТАНЦІ"

В НЕДІЛЮ, 10, ЛЮТОГО 1929

В УКР. НАРОД. ДОМІ, 101 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

Початок в год. 4-ій попол.

Вступ 50 центів.

Для дітей вступ вільний.

За вдоволення ручить 30,2

Комітет.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Коляда на Народний Дім в Корчині.

На Народний Дім в селі Корчині Руст., повіт Сколе, жертвували слідуючі:

Д. Монянчин 5 дол., Й. Онуфрів 5 дол., Й. Сілецький 2 дол., Л. Онуфрів 6 дол., О. Онуфрів 5 дол., В. Огоновський 3 дол., П. Мелень 5 дол., В. Павкевич 2 дол., М. Фурка 2 дол., Д. Мельник 1 дол., В. Цан 2 дол., С. Мушинський 3 дол., Т. Безушко 2 дол., К. Кирчів 5 дол., С. Безушко 2 дол., В. Каричорт 5 дол., Іл., Дзидзан 5 дол.

Разом всіх грошей зібрано $60.00.

На банковій книжці є $411.00.

Процент за минувший рік $19.19.

Всіх грошей разом є $490.19.

Л. Онуфрів,
П. Мелень,
С. Безушко.

—o—

БРУКЛИН, Н. Й.

Коляда на „Рідну Школу".

Зложили: о. А. Лотович 3 дол.: П. Романик 2 д. 25 ц.; по 2 дол.: В. Савіцький, Г. Бардак, Т. Карплюк, В. Малкусь, Д. Синюк, П. Федечко, М. Балко, М. Комаринець; по 1 дол.: А. Кіт, Т. Кічер, М. Крук, П. Пісткляк, В. Балаєвич, Ю. Гудима, Л. Кісь, І. Стахів, І. Кіх, В. Шеремета, А. Яремчук, М. Черник, С. Шметко, А. Корчинський, Н. Палчинський, В. Лісник, М. Шипорт, М. Яцишин, Й. Городник, Г. Проць, В. Гупало, А. Бас, І. Цюпа, Т. Сидорко, Ф. Малишак, В. Возьняковський, В. Мартинюк, П. Прийма, Д. Синюта, Д. Тихий, Г. Дмитришин, М. Кіт, Й. Шиманський, П. Годованський, П. Кузьма, Г. Сидоренко, А. Дрогомирецька, І. Крук, Д. Кмита, Д. Масник, Й. Возняковський, Р. Шевчук, І. Лебидь, А. Волох, Г. Олекса, С. Вербянський, І. Завадовський, Т. Сорока, В. Баєр, П. Свободян, П. Когут, Д. Підгірний, І. Була, А. Жиньчак, С. Лис, Д. Сметанюк, С. Криса, С. Мацюра, П. Малицький, М. Поврозник, А. Кравчук, М. Матвійчук, Г. Бурбуляк, А. Гавришко, Е. Забєва, М. Заверуха, А. Сорока, В. Котурлаш, Т. Шеремета, Т. Ващишин, Т. Череп, І А. Балко, Д. Висоцький, І. Шийка, В. Гладюк, ...

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Вас. Великого, від. 364, повідомляє всіх своїх членів, що зібрання до походу і посвячення прапорів Тов. ім. Ів. Франка відбудеться в неділю, 10. лютого, точно в годині 9-тій рано, в Укр. Нар. Домі. Відтак по всій церемонії відбудуться збори, позаяк зайшли дуже важні справи. Тож проситься всіх членів о конечну присутність на зборах. — За Уряд: Мих. Бурко, предс.; Петро Толочкевич, кас.; Іван Сподар, секретар.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".